

Priloga vsaki številki in vsaki poštini vrediti se mora za celo leto 25 din. vsaki leto 12-50 din. Četrta leta 1930 din. Izven Jugoslavije 46 din. Naročnina se pošlje na upravništvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru, Korotška cesta 3. Del se dopolnjuje do odpre. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1 din.

vsakna plačana v gotovini.

Redakcija je v Mariboru, Korotška cesta št. 3. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

21. številka

MARIBOR, dne 10. maja 1928.

57. letnik.

Kmeti stan — branik miru.

Pred par tedni izvedene državnozbornske volitve v Bolgariji so jasno pokazale, da je kmet najodločnejši zagovornik in zastopnik miru in sprave. Zemljoradniška stranka je dobila 214 poslancev od 246, ki tvorijo novo zbornico. Komunisti so zbrali tovarniško delavstvo ter dobili 17 mandatov, socialdemokrati so propadli in odnesli samo 1 mandat in vsi združeni gospodje kapitalisti ter bojaželjni nacionalisti so dobili samo 14 poslancev. Ta volilni izid na Balkanu je najjasnejše in najodločnejše pokazal, da je kmet za mirno in spravljivo državo.

Vodja bolgarskih kmetov, ki so izvojevali tako sijajno zmago, ministrski predsednik Stambolijski je pred volitvami brezobzirno pometal iz svoje vlade vse ministre-pristaše lastne stranke, ki so se ogrevali za nacionalistične težnje in tudi podpirali ustaše, ki so na lastno pest silili čez mejo. Tedaj so mu prorokovali nacionalistični gospodje občutno izgubo pri volitvah, kmet je pa drugače mislil in govoril ter je svojemu voditelju pripomogel do nepričakovanih uspehov. Kmeti so ljudstvo je pri volitvah obsodilo vsako nacionalno sovražnost v zavesti, da narodnostno vprašanje tako dolgo ne more biti pravično rešeno, dokler povsod ne zavladala delovno ljudstvo. Bolgarski kmet se od gospode ni dal zapeljati v narodnostno sovraštvo, dobro vedo, da gospoda izrablja besedo narodnost v najhujše izkoriščanje delovnih slojev. Bolgarsko kmetstvo je s svojimi volilnimi glasovi pokazalo, da noče sporov s sosedi, ne z Jugoslavijo, kjer vlada beograjska bankirska gospoda in ne z Grško z vojaško gospodo na čelu, temveč da mirno čaka, da se tudi v sosednjih državah oglasi ljudska beseda, ki bo doma in na zunaj pravična.

Beogradu sedaj ne bo več mogoče radi obmejnih izgredov hujskati proti Bolgariji, češ, da je Bolgarija še vedno stara sovražnica miru in slovanstva, kakor je bila v svetovni vojni, ko je stala na nemški in avstrijski strani. V tem taboru bi bila Bolgarija še danes, da ni stopil kmeti stan z vso odločnostjo na branik miru in sprave. Kmet je obračunal s preteklostjo, kaznoval je vojne priganjance in hujskace medvojne vlade in vse ljudske izkoriščevalce, ki so vedno pripravljene za nasilno politiko, je ob teh volitvah trdo pritisnil ob steno.

Zmaga bolgarske zemljoradniške stranke pomeni zmago miroljubne politike in dobrih odnošajev s sosedi. To so začeli celo beograjski listi uvidevati in tako lahko upamo, da pridemo prej ko slej do najboljših

odnošajev z bratsko bolgarsko državo. Bolgarska živi danes v znamenju miru in sporazuma. Delovno ljudstvo je to priborilo in tudi pri nas mora biti delovno ljudstvo tisti činitelj, ki bo zagotovil mir in sporazum na znotraj in zunaj.

Dva toka gibljeta sedaj našo državo: eden za, drugi proti sporazumu. Volitve so se že vršile pod tem geslom, v Zagrebu so bila posvetovanja in razgovori med zastopniki Slovencev, Hrvatov in Bosancev na eni in Srbov na drugi strani in tudi vladna politika se suče le okrog tega, ali se naj vlada sporazumno, ali pa nasilno, kakor je vladala dolgo časa pred volitvami radikalno demokratska zvezna vlada.

Sporazumu se stavlja mnogo ovir in zaprek nasproti in glavni vzrok tega leži v tem, da srbski kmet nima prave ljudske stranke, ki bi dosledno upoštevala in izvrševala voljo delovnega ljudstva. Mi Slovenci in tudi Hrvati smo tako zastopani in organizirani, da se nobena zadeva ne more izpeljati proti volji in brez soodločevanja najširših ljudskih slojev, dočim je srbsko seljaštvo izročeno na milost in nemilost kakih 50 famulij v Beogradu, ki trgujejo z lastnim narodom in s celo državo. Naš kmet je že branik miru in sporazuma, srbski naj mu sledi, pa bo najlepši red in mir v državi, na zunaj pa velik ugled in prijateljstvo.

MLADENISKI SHOD PRI SV. JOŽEFU PRI CELJU.

Binokostni pondeljek bo pri Sv. Jožefu v Celju velik občeslovenski

SHOD MLADENISKIH MARIJINIH DRUŽB, h kateremu pa so povabljeni tudi vsi drugi pošteni fantje. Tudi možje se jim morejo pridružiti.

Od 8. do pol 9. ure naj se udeleženci zbirajo v farni opatijski cerkvi, kjer bo ob tej uri tih maša; če ni prostora v cerkvi, naj se zbirajo na trgu pred cerkvijo. Ob pol 9. uri odkorakajo v sprevodu z zastavami in godbo na čelu k Sv. Jožefu. Tam bo sv. maša na griču pod milim nebom, potem pa zborovanje, ki se opoldne preneha, popoldne pa zopet nadaljuje, in se konča okoli 4. ure s petimi litanijami. Za kosilce je najbolje, če udeleženci prinesejo nekaj s seboj, vendar se bo tudi dobilo nekaj mrzlega ali gorkega in nekoliko pijače.

Železniško ravnateljstvo se je zaprosilo, da dovoli na železnici znižano vozino in je upati, da bo dovoljena polovična voznja, vsaj na južni železnici. Vsi, ki se hočejo udeležiti, — najbolje iz ene fare vsi skupaj — naj čimprej naznanijo svoj prihod misijonarjem pri Sv. Jožefu v Celju, odkoder bodo prejeli izkaznice, s katerimi v roki bodo dobili znižano voznjo. Ker je čas kratek, se je treba prav hitro odločiti in priglasiti. V

vsaki župniji naj bi prevzel skrb za vse to eden najboljši gibčnih in pridnih fantov. Shod obeta biti velik in veličasten. Praznik je primeren, kraj lep in vabljiv. — Pridite dobri fantje od vseh krajev, posebno iz bližine, da povečate slovestnost in se navdušite za dobro stvar.

Ali je naša zmaga popolna?

Ko smo z volitvami odvzeli demokratom politično moč iz rok, ter jim pognali med staro šaro, si marsikdo misli, sedaj smo pa na konju. Skodovati nam ne morejo več, sedaj smo si lahko zopet prijatelji. Takšni ljudje ne pomislijo, da demokrati še vedno čakajo ugodne prilike, da se zopet lotijo politike ter zopet pridejo do moči. Ta namen skušajo doseči z vsemi sredstvi. Najbolj znana je sedaj Orjuna, ki pa se ni tako izkazala, kot so njeni snovatelji pričakovali. Drugo sredstvo ima jo demokrati v Sokolu. Sokolstvo, da si vedno zanikuje svoje politično delovanje, vendar, mogoče nehoti, s svojo brezversko propagando vzgaja najhujše demokrate. Tretje sredstvo pa imajo naši nasprotniki v svojih denarnih zavodih. In baš to je žalostno, da ravno naše ljudstvo te ravno najbolj podpira. Ako hočemo uničiti demokrate in jim za vedno onemogočiti njihovo škodljivo delovanje med slovenskim narodom, moramo vse sile napeti, da jim uničimo tiste vire, iz katerih oni črpajo sredstva za svojo propagando in to so ravno demokratski denarni zavodi.

Zato pa zavedni ljudje — denar ven iz demokratskih posojilnic in bank! Na ta način jim bomo odvzeli denarna sredstva, s katerimi oni zalagajo svoje časopise, obenem pa bomo podprli naše zavode, ter s tem podpirali delovanje naše stranke. Poleg posojilnic in bank so glavno demokratsko oporišče demokratski trgovci. Ti ljudje so si napravili svoje milijone iz ljudskih žuljev, pa se tega ne zavedajo, ter ošabno ščitijo demokrate. Toda hvala Bogu, mi imamo tudi takšne trgovce, ki so naši pristaši. Podpirajmo jih na ta način, da popolnoma bojkotiramo demokratske nadutče, ki bod na ta način kmalo izgubili svojo ošabnost.

Saj vendar ni to tako težko, skoro vsaka vas ima kakšnega trgovca, ki je naš pristaš, pa prodaja ravno takšno blago in za iste cene, kakor demokratski privrženec. Veliko propagando delajo tudi takozvani »nprvredni« učitelji. Ti so zlasti nevarni, ker imajo opravka z našo mladino, katero skušajo pridobiti z raznimi »Sokolci« in drugimi sredstvi. Ti učitelji bi najrajši odpravili krščanski nauk v šoli, starši naj bi ne imeli nobenega vpliva na vzgojo svojih otrok in potem bi bilo učiteljem lahko delo, deco si po svoje vzgojiti, to je, na-

V libijski puščavi.

Roman.

Angleški pisatelj A. Conan Doyle.

(Dalje).

Pot jih je do tedaj peljala po peščenih globelih, preko ostrih, razpokanih skal, kjer se je zdelo skoraj nemogoče, da bi mogla težko obložena kamela najti trdo oporo za svojo stopinjo. Sedaj pa so prispeli na visoko valovito planoto, pokrito na debelo z jajčjo okroglim in obrušeni kamenjem. Tako enakomerno so padale in se dvigale valovite črte pred njimi, da se je zdelo, kakor bi stali sredi razburkanega, pa okameneloga morja. Tu pa tam so se borili med kamenjem za svoj obstanek šopi zelenkaste, usnjate kamelje trave. Rjava planota sinjevijoličasti griči v nepreglednih valovitih črtah vse tja do obzorja, — tak svet je ležal pred njimi. In za njimi črnkasto skalovje, razpokano in razsekano, in vmes pomarančnorumene sipine peska, — in daleč tam zunaj ozka črta zelenja, — da, tam je bila Nilova dolina.

In tjakaj je kazal polkovnik in bridek smehljaj mu je igral na licu.

Kako hladno, kako osvežujoče je izgledalo tisto zelenje v primeri z divjo rjavo, pusto puščavo —! Visoka koničasta skala je štrlela iz planjave — to je bil Abusir, začetek njihove žalostne usode! In nižje doli, tam je reka zavila proti Halfi in solčni žarki so se lesketali v njej. O, — ta tekoči, hladni lek, ki jih je spominjal na vodo in jim vzbujal neznosne muke, poželjenje po vodi —. Izgubili so svobodo, izgubili dom, svoje drage, vse, — pa le voda, voda, voda, to je bilo edino, česar so si želeli, na kar so mogli misliti.

Gospod Stuart je rjovel in kričal, naj mu prinesejo pomaranč, in neznosno hudo jim delo njegovo vpitje. Pa saj njim samim se ni godilo nič bolje —. Le krepki, močni Irec Belmont se je zdel da je kos strašni muki žeje. Daljni blesk Nila ga je spomnil na »Kleopatru« in na ženo, ki je morebiti prav v tistem trenutku slovela ob pregraji na krovu —. Potisnil si je klobuk na oči, v mračnem molku je jezdil naprej in si grizel goste osivele brke.

Počasi je lezlo solnce v zaton in sence potnikov so se daljšale in daljšale po puščavi, tja proti vzhodu, kamor so koprnela njihova srca. Hladno je bilo, lahen vetrič je zapihal odnekod in šepetal preko valovite, s kamenjem posute planote.

Poveljnik na čelu karavane je poklical k sebi po-bočnika. Z dlanjo sta si senčila oči in zrla naokoli, kot bi nečesa iskala. Zadovoljno sta pogodrnjala in koj na to se je poveljnikova kamela ustavila, kakor bi jej bil kdo polomil noge. Padla je na prednja kolena, nato na zadnja. V odlomljenih kratkih sunkih, in legla s trebuhom tesno na tla. In vsaka za njo je po vrsti legla prav tako kakor prva, ko je prispela do nje, in nazadnje je vsa karavana ležala raztegnjena v dolgi ravni črti.

Jezdci so poskakali na tla, položili vsak pred svojo žival kos sukna — nobena dobro vzgojena kamela ne žre z golih tal — in so nanj nasuli drobne rezanice. Mirno, počasi so zobale, dostojanstveno so kimali z glavami in jih gizdavo obračale na vse strani na dolgih lepo zavitih vratovih, prijazen sijaj je žarel iz njihovih oči, nekaj mehkega, bi rekel žensko-nežnega je bilo v vsem njihovem obnašanju, da se je zdelo, kot bi se bila družba postaranih deklet zbrala v pusti libijski puščavi —.

Za ujetnike se nihče ni posebej brigal. Kam bi naj tudi bili ušli sredi divje puščave? Samo enkrat je prišel poveljnik bližje, stal nekaj časa pred njimi, si gladil in česal črno brado, z dolgimi belimi prsti in zamišljeno gledal nesrečneže s svojimi temnimi, bodečimi očmi. Z grozo je opazila gospodična Adams, da njegovi pogledi neprestano počivajo na njeni nečakinji —.

Ko je videl njihovo utrujenost in pobitost, je nekaj zapovedal, črnci je prinesel meh vode in jo je vsakemu nallil pol kozarca. Voda je bila vroča in kalna in po usnju je imela okus, pa oh, kako dobro je dela njihovim razsušenim glom in razpokanim ustam!

Poveljnik je še povedal par kratkih, osornih besed dragomanu in je odšel.

«Gospo in gospodje —!» je začel Mansur svoj priučeni in privajeni nagovor, — pa oster polkovnikov pogled mu je zaprl besedo, milo je zajavkal in opravičeval svojo izdajstvo.

«Saj nisem mogel drugače —!» je tarnal. «Nož mi je bil nastavljen na vrat —!»

«Vrv dobite na vrat, če se še kedaj vrnemo v Egipt!» je rohnel Cochrane. «Medtem pa —»

«Čisto prav, polkovnik!» mu je segel v besedo Belmont. «Toda za nas je koristno, je potrebno, da zvezmo, kaj mu je povedal poveljnik!»

«Jaz za svojo osebo nočem ničesar več slišati od tega izdajalca!»

«Jaz pa mislim, da greste nekoliko predaleč! Vsekakor moramo zvedeti, kaj mu je rekel poveljnik.»

Cochrane je skomignil z rameni. Trpljenje in pomanjkanje ga je naredilo zdržljivega in ugrizniti se je moral v ustnice, da ni dal ostrega odgovora.

Počasi, s trdimi vojaškimi koraki je odšel.

«Torej kaj vam je povedal —?» je vprašal Belmont in gledal dragomana z očmi, ki niso bile nič manj stroge nego poprej polkovnikove.

«Zdi se, da je boljše volje. Rekel je, da bi vam dal več vode, če bi je imel, pa da je sam zelo pičlo preskrbljen. Rekel je, da pridemo jutri do studenca Selima in tam da bo vsak dobil vode, kolikor bo hotel — in kamelje tudi —»

«Ali je povedal, kako dolgo ostanemo na temle mestu?»

«Čisto kratko bomo počivali», je rekel, «in potem potujemo koj naprej. — Oh, gospod Belmont —!»

«Molčite —!» se je zadel Irec. In iznova je računal čas in razdaljo in pretehtal možnost rešitve.

Če je vse šlo gladko in brez zadržka, če je njegova žena — nanjo je največ zaupal — pravočasno in dovolj odločno poskrbela, da je zaspani in leni kapitan »Kleopatra« obvestil posadko v Halfi, — potem so jim Angleži utegnili biti že za petami.

Posadka je imela sveže in počite živali, to je Belmont dobro vedel in vedel je tudi, da je v Wadi Halfi vsaj eden eskadron kamelarjev za vse slučaje vedno pripravljen in more takoj odpotovati. Govoril je s častniki in pravili so mu, da potrebuje prva četa komaj pol ure, pa je pripravljena za boj in tudi za dolgo pot v puščavo. Kazali so mu zaloge s svežo vodo in s krmo za živali in živila za vojake, vse pri roki, da ni bilo treba druga ko natovoriti kamelje in jih zasedati, in občudoval je njihovo dovršeno pripravljenost, pa oh, kako malo je mislil, da bi kedaj utegnili od nje zavzeti njegovo življenje —.

pravili bi iz njih same Sokole in enako demokratsko gardo. S takšnimi elementi bomo že obračunali, kadar dobimo svojo samoupravo, enako, kakor z državnimi uradniki, ki so delali za Sokola in Orjuna. Ne bomo jih prijimali z rokavicami, to si naj zapomnijo. Proti Sokolu najlažje nastopimo z ustanovitvijo Orla. Kajti mladino vleče ta telovadna organizacija in ako imamo v kakšnem kraju dobro razvitega Orla, Sokoli ne bodo imeli tal za svoje delovanje. Ako pa imajo kje že svoje društvo, bo polagoma izginilo, če se ustanovi Orel, ki ga vodi spreten vodja.

Orjuna ni našla med kmetskimi ljudstvom nobenih privržencev, pa tudi po mestih se ji je pridružila samo takozvana «mularija», to so večinoma mladi ljudje, ki so pribežali iz krajev, zasedenih od Italije. Mesto, da bi nam bili hvaležni za gostoljubnost, s katero smo jih sprejeli, nas hočejo strahovati s svojim zločinskim divljanjem. Naše ljudstvo bo najbolje obračunalo z njimi, ako jim povrne tako, kot zaslužijo. Sicer bo pa Orjuna tako kmalu zaspala, ker je s propastjo demokratov izgubila svojo glavno oporo. Ako torej natančno pogledamo, vidimo se vse polno demokratskih gnezd, na katera lahko ti opirajo svoje delovanje, in dokler teh ne bomo uničili, naša zmaga ni popolna. Zato pa moramo vsi na delo, da izvojujemo še ta zadnji boj, ki ne bo težak, samo organizirano se mora izvršiti. Tako bomo z bojkotiranjem in z vztrajnim delovanjem naši stranki pripomogli do popolne zmage in potem si bomo uredili Slovenijo, kakor bo volja našega ljudstva.

Kaj bo z draginjo?

Cene zopet rastejo. Namesto, da bi draginja padala, se polagoma dviga. Sladkor stane že nad 100 kron kilogram, moka se je dvignila zopet za 2 K pri kilogramu, meso in mast še višje. In tako roma draginja dan za dnem dalje in dalje. To je pesem pogina za male in srednje stanove. Mnogim je to celo pesem smrti...

Ljudje se povprašujejo: Zakaj se draginja ne odpravi? Zakaj vlada v Beogradu ničesar ne ukrene proti draginji? Kje so poslanci, da ne nastopijo proti dviganju cen?

Zdi se mi potrebno, da odkrito povem našim ljudem, kje leži glavni vzrok vedno dvigajoče se draginje. Naši nasprotniki namenoma šunajo ljudi, češ: «klerikalci so pri volitvah zmagali, a draginje nočejo odpraviti. Ne bom se kregel z bedastimi kričaji nasprotnih strank, ampak raztolmačiti hočem samo, kdo je prav za prav v novejši dobi kriv, da se draginja dviga.

Od 28. novembra 1920 (po volitvah v narodno skupščino) so bili na vladi v Beogradu poleg radikalov pred vsem demokrati (liberalci) in samostojneži. Naša stranka z dr. Korošcem že od jeseni leta 1920 ni bila v nobeni vladi. Ko je bil dr. Korošec na vladi, je bila valuta, denarna vrednost štirikrat boljša kot danes. Tudi cene so bile za toliko nižje. Kilogram moka je stal za časa, ko je bil dr. Korošec v imenu Slovenske ljudske stranke v ministrstvu, samo 4-6 K, kg soli 3-4 K, sladkor 28 do 36 K. Kakor hitro pa so prišli po volitvah leta 1920 v beograjsko vlado Kukovec, Pucelj, in Žerjev je strahovito padala valuta (vrednost našega denarja) od dneva do dneva, a draginja vsem živlenskimi potrebščinam je vzrasla v neznosne višine. Zakaj? Ker je dose-

gledali bi torej, je računali, iz Wadi Halfe najgostejše ob petih zvečer in jezdili bi vso noč. In ponoči se v puščavi potuje nagleje ko pa v vročini dneva. Najmanj ena ura bo minula da bodo derviši spet na poti — To bi pomenilo, da so zasledovalci pridobili celo uro. Njihove živali so spočite, kamele dervišev pa utrujene, — jutri morebiti —

Njegova razmišljanja je prekinil strahoten prizor. Vrh najbližjega griča se je prikazal polkovnik, kakor besnel je divjal in dva Arabca sta ga držala za roke. Njegov obraz je bil ves rdeč od jeze in razburjenja in kakor blazen je suval in otepel krog sebe, da bi se rešil trdih pesti.

«Morilci! — Prokleti morilci!» je kričal. In ko je zagledal tovariše, jim je zavpil: «Belmont! Ubili so Browna —!»

Zgodilo se je pa tole. Jezen na samega sebe in na svojo razdraženost je zapustil Cochrane Belmonta in Mansurja in odšel preko bližnje pečene sipine. V jami onstran griča je našel gručo ljudi, ki so se suvali in privali in jezno vpili. Sredi med njimi je zagledal Browna. Bled je bil, njegove oči so mirno pa zaničljivo gledale, malomarno je stal med kričajočimi beduini.

Pravkar so mu preiskali žepe in pripravljali so se, da mu strgajo obleko s telesa, v nadi, da še najdejo kaj več, kar je morebiti skrival. Oduren črnc s srebrnim obročem v ušesih mu je žlobudral nerazumljive besede in se mu je rezal v nepremični obraz. Mirno obnašanje diplomatovo, njegove hladne, zamišljene oči so mu dajale nekaj junaškega, nadčloveškega, tako se je zdelo polkovniku.

Odpeli so mu sukno, zamorčeva črne pest je šinila kvišku in mu raztrgala srajco od vrata do pasu. — In ko je čul brezsrčni črnc in so se ga dotaknili odurni črni prsti zamorčevi, — tedaj se je rahločutni mestjan, ta dovršeni kulturni izobraženec devetnajstega stoletja mahoma izpremenil v sirovega divjaka. Obraz mu je zardel, zobje so se mu zableščali in njegove oči — te mirne, malomarne oči, ki so gledale vedno tako hladno in prezirljivo, — so sršale strele.

Planil je na zamorca in ga je udaril, zopet iznova udaril v njegovo široko, črno lice. Slabotni so bili njegovi udarci — z dlanjo ga je bil — pa jezni so bili, razdraženi, divji —

danja vlada gospodarila, kakor če postaviš kozla za vrtnarja. Razmetavala je milijarde in milijarde za nepotrebne stvari, a trpeče stanove, invalide, viničarje, delavce, železničarje in državne nastavljenice je tirala v neznosno bedo. Tega nihče ne more tajiti. A da je valuta padala, draginja pa rasla, je še drugi vzrok: nam Slovincem in Hrvatom bi radi demokrati po svojem komandantu Pribičeviću s silo vzeli vse pravice in nas kot narod ugonobili.

Vsled tega je nastala splošna nezadovoljnost med slovenskim in hrvatskim narodom. Za te stvari je vedel tudi zunanji svet (naši sosedi) in vsled tega je padla vrednost našega denarja. Kar si pred 28. novembrom leta 1920 dobil za eno krono, moraš plačati danes po krivdi ničvrednih demokratov 5 do 6 K.

Draginja se ne da odpraviti s kakim predlogom ali interpelacijo, ki bi jo staval poslanec v državnem zboru. Tudi se ne dajo znižati cene najpotrebnejšim predmetom umetnim potom s kako ministrsko ali policijsko naredbo, oziroma postavo. Draginja bo padla šele tedaj, ko bodo državniki v Beogradu se sporazumeli z nami Slovenci in Hrvati. Ko se bo dosegel med vsemi tremi brati pravi sporazum in se nobenega ne bo več pritiskalo ob steno ne politično, ne gospodarsko, tedaj se bosta naselila zadovoljnost in mir v našo domovino. To bo videl zunanji svet (Amerika, Anglija, Francija) in vrednost našega denarja bo poskočila kvišku, draginja bo pa padla.

Za tem ciljem so šli tudi pametni politiki in državniki v naši domovini. Sklenili so v Zagrebu, da bodo odslej prenehale razprtije med nami in da dobijo Slovenci, kar želijo, Hrvati svoje pravice in ravnotako vsi drugi teptani v naši državi. Pametni Srbi so prišli do prepričanja, da po poti sovraštva, na katero so državo speljali demokrati, preti nam vsem propast. Ko se je zunaj naše domovine izvedelo za začasni sporazum v Zagrebu, ki so ga sklenili odposlanci iz Beograda z dr. Korošcem, Radičem in Spahom, se je valuta takoj dvignila.

Ko bi naj v Beogradu prišlo po prvi seji novoizvoljenih poslancev do končnoveljavnega sporazuma, so nastopili zopet demokrati in so pri kralju hujskali proti temu, da bi se sklenil mir s Slovenci in Hrvati. Po vsej sili hočejo demokrati s svojim nasilnejšem Pribičevićem zopet vladati po starem kopitu in s pomočjo sile in bajonetov strahovati Slovence in Hrvate.

Nasledek te za državo nevarne igre je, da vrednost našega dinarja zopet pada, a draginja se opetovano — dviga in dviga. Tega so krivi Pribičevićevi demokrati, ki ne marajo bratskega sporazuma, ampak samo kruto silo in bajonete.

Demokrati so sicer v parlamentu osamljeni. Od 313 poslancev šteje njihov klub samo 52 mož. A za sedaj so si znali pridobiti uplívne osebe na dvoru in nekatere beograjske generale. A prav gotovo je, da dolgo ne bodo ostali na površju.

Kakor hitro bodo demokrati izgubili uplív in ne bodo imeli nobene besede pri vladi, se bodo uredile na boljše notranje razmere. Uselila se bo zadovoljnost, nastal bo red in mir in to je edino sredstvo za zboljšanje valute ter za padec draginje.

Demokrati so kakor požrešne kobilice. Kamor se pogubonosne žuželke vsedejo, ugonobijo vse zelenje. Ta

Zamorci so odskočili za trenutek, bolj začuden ko prestrašen nad nepričakovanim izbruhom. Nato pa je nevoljno zarenčal, potegnil nož iz svojega dolgega, širokega rokava in je sunil Browna pod dvignjeno roko —

Brown se je sesedel in zakašljal — in kašljal je kakor kašlja človek, ki se mu je pri jedi zaletel grizljaj, divje, nepretirano, sunkoma, rdečica na licu se mu je izpremenila v motno bledo barvo, v prsih mu je vrelo, prijel se je za usta in se je zvrnil v pesek —

Črnc je živinsko-zadovoljno zarenčal in vtaknil nož nazaj v svoj široki rokav, polkovnika pa, ki je blaznel od onemogle jeze, so zagrabil Arbeci in ga vlekli k njegovim tovarišem. Zvezali so mu roke z močno vrvo in končno je v bridkem molku tiho obležal poleg znorelega Stuarta —

Headingly je šel in Brown je šel in plašne oči nesrečnih ujetnikov so hodile od enega do drugega in se popraševale, kateri izmed veselih, razposajenih «izletnikov» pride prvi spet na vrsto — Dva sta že bila mrtva in enemu se je zmešalo —

«Izlet se je bližal vrhuncu —»

Francoz Fardet je sedel sam zase, s komolci se je naslanjal na kolena, z dlanjo si je podpiral brado, obupno in tužno je zrl ven v prazno puščavo —

Hipoma pa je Belmont videl, da je skočil po koncu in napeto poslušal, kakor pes, ki čuje nekoga prihajati. Pesti je stisnil, stegnil vrat in nepremično strmel na vzhod v puščavo.

Belmont je šel za njegovimi očmi in — da, da, tam daleč zunaj se je nekaj premikalo — Opazil je blesk orožja in nekaj kakor bela obleka se je zasvitalo v mraku. Beduin, ki je stražil na bližnjem griču, je dvakrat zasukal svojo kamelo — znamenje menda, da se bliža nevarnost — in je ustrelil v zrak.

Ni še zamrl streli tih puščavi, že so bili vsi v sedlih, Arabci in črnci. Se trip, in kamele so bile na nogah in vsa črta se je pomaknila proti kraju, odkoder se je bližala nevarnost. Nekaj beduinov je obstopilo ujetnike in naboje so si vtaknili v puške, — pomisljivo migljaj, naj se nobeden ne gane —!

«Sveta nebesa —! to so ljudje na kameleh —!» je vzkliknil Cochrane in napanjal oči. «Mislil — pričean sem, da so naši —!» V svoji zmedenosti in raz-

ko ugonablajo tudi demokrati v naši državi vse, kar bi lahko dvignilo dobrobit in zadovoljnost ljudstva. Demokrati so kobilice, ki žrejo valuto in zapuščajo bedo in draginjo. Če hočemo v naši državi zboljšati razmere za srednje in male stanove, moramo ugonobiti najprej politične kobilice v Jugoslaviji. To so pred vsem demokrati pod vodstvom Pribičevića, Davidoviča, Žerjava in Kukovca. Za sedaj druge rešitve ni. Kar hujskajo demokratiški časopisi «Tabor», «Jutro», «Nova Doba» in «Domovina», je vse zlagano in izmišljeno.

Zavarovanje poljskih delavcev.

Okrajna glavarstva pošiljajo občinam dopise, glasovno mkaterih zahtevajo, da se morajo prijaviti v svrhu zavarovanja za neugode vsi delavci, tudi dninarji in posli na deželi. To razlaganje zakona po okrajnih glavarstvih ni pravilno. § 6 zakona o zavarovanju delavcev namreč točno pravi, da so prosti zavarovanja poljedelski delavci in posli. Naj se župani in prizadeti posestniki sklicujejo na to določilo.

Demokrati so pred volitvami zagnali siloviti vrišč, češ, poslanci SLS so glasovali in govorili za ta zakon. Istina pa je, da so naši poslanci glasovali principijelno proti vsem zakonom, ki jih je predlagala demokratsko-samostojno-radikalna vlada. To povedo dovolj jasno stenografični zapisniki zakonodajnega odbora in narodne skupščine. Pač pa je res, da je v seji zakonodajnega odbora dne 2. decembra 1921 predlagal poslanec Samostojne, da se k členu 6 pridene dostavek, da se morajo zavarovati tudi stalni poljedelski delavci. Dotično Drogenikovo besedilo se glasi: «Stalni poljedelski delavci in uslužbenci so podvrženi istemu načinu obveznega zavarovanja in so istotako podvrženi obveznemu skupnemu organizovanju. Minister socijalne politike ima na log, da v roku enega leta to izvede.» Ta Drogenikov predlog je sprejel minister dr. Kukovec in je doslovno izjavil: «Jaz sprejem predlog g. Drogenika v členu 6, kakor je predložil in tudi, da se utrdi rok enega leta.» — Kdor tega ne verjame, naj prečita stenografični zapisnik zakonodajnega odbora, I. del, stran 401 in 402.

Mi bi o stvari ne pisali tako obširno, ako ne bi demokrati in samostojneži kričali, češ, «klerikalci» so zakrivil, da se sedaj kmetsko ljudstvo razburja s tem zakonom. Žerjav in Kukovec sta pred volitvami izdala kar cele bukve laži o tem zakonu. Sedaj je dokazano, da so ta polovičarski zavarovalni zakon zakrivil demokrati in samostojneži. Kukovec ga je kot minister soe. politike izdelal in predložil, Drogenik je zanj govoril in staval celo prejemenjeni dodatni predlog, katerega je Kukovec sprejel in potrdil.

Dobili smo obadva na laži: dr. Kukovca in Drogenika.

Kar se pa tiče zadeve zavarovanja, pa stojimo na našem starem krščanskem stališču: nezgodno in starostno zavarovanje mora enkrat priti. A ta zakon mora biti tak, da bo res koristil ljudstvu. Sedanji Kukovečev in Drogenikov zavarovalni zakon pa je tako ustvarjen, da se drži v pisarnah zavarovalnice ogromno število uradništva, ki požre polovico zavarovalnih prispevkov. Gospodar in zavarovanec pa pravzaprav od te šušmarije nimata nič drugega, nego visoko plačevanje in nepotrebno šikaniranje.

burjenosti je tako dolgo vlačil in trgal vrvi na rokah, da so se zrahljale in zdrknile na tla.

«Hiteli so — bolj nego sem računali!» je dejal Belmont in oči so se mu bleščale izpod košatih obrvi. Celé dve uri prej so prišli, nego sem jih pričakoval. — Hej, gospod Fardet, — sedaj je vse dobro, kajne?»

«Urá —! Urá —! Dobro! Prav dobro! — Živijo Angleži! Zivelí Angleži!» je kričal Fardet, ko se je čelo karavane prikazalo med skalovjem.

«Poslušajte, Belmont!» je vpil Cochrane ves razvnet. «Tile ljudje nas bodo nemara hoteli postreliti, ko vidijo, da stoji stvar slabo zanje! Poznam jih in pripravljani moramo biti tudi na to! — V danem trenutku pograbite vi tistegale človeka, ki je slep na ene oko, jaz pa se lotim onegale črnege orjaka, če mu bom le mogel z rokami do vratu. Stephens, vi storite, kar vam je mogoče! Vi, Fardet, kajne, saj razumete, — tele ljudi moramo pobiti preden nam utesnejo škodovati. Vi, dragoman, razložite Sudancema, da morata biti pripravljena, — ampak — ampak —!»

Besede so mu zamrle v nerazumljivem godrnjanju in parkrat je težko požrl, kakor bi ga dušilo v grlu.

«Saj — niso — Angleži, — to so — beduini —!» je rekel končno z ubitim glasom —

To je bil najbridkejši trenutek v tistem bridkosti polnem dnevu —

Srečni Stuart, ki se ni ničesar zavedal! Sedel je na tleh, s hrbotom naslonjenim na kamelo, ter se tiho smejal samemu sebi, kdove kake srečne misli so mu rojile po zmedenih možganih —. Obraz mu je plamenel od vročine, pa je bil nabran v zadovoljive gube.

Toda njegovi tovariši, kako potrti, kako pobiti so bili!

Zenski sta jokali, in v nemi bolesti, ki je tudi solze ne morejo več tešiti, so se možki obračali vstran od tega prizora, stiskali onemogle pesti in brezupno strmeli v neusmiljeno puščavo. Fardet se je vrgel na tla in krčevito ihtenje mu je strasalo telo.

Streli so zadoneli v pozdrav novodošlih in ti so s streljanjem in vpitjem odgovarjali in mahali s puškami in sulicami. Kakih trideset jih je bilo. Nosili so rdeče turbane in bele, rjavo prizaste burne iz ovčje volne s kapuco čez glavo. Eeden je vihtel belo zastavo z arabskim napisom v škrlatno rdeči barvi.

(Dalje prihodnjik.)